

Dosarul nr. 2r-229/23
2-18021892-01-3r-10042023

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (Jud: Sv. Ghercavii)
instanța de recurs: Curtea de Apel Bălți (Jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)
instanța de revizuire: Curtea de Apel Bălți (Jud: S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

Î N C H E I E R E

16 august 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia,

în cauza civilă, intentată la cererea depusă de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia împotriva deciziei din 24 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 25 ianuarie 2018, Alexandra Vișnevscăia a depus cerere împotriva executorului judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017.

La 21 mai 2018, Alexandra Vișnevscăia, reprezentată de avocatul Anatolie Janu a depus cerere de concretizare împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017, întocmit de executorul judecătoresc Oleg Romah.

Ulterior, la 05 iulie 2018, Alexandra Vișnevscăia, reprezentată de avocatul Anatolie Janu a depus cerere prin care a solicitat repunerea în termen a contestației împotriva procesului-verbal din 21 noiembrie 2017, întocmit de către executorul judecătoresc Oleg Romah.

Prin încheierea protocolară din 14 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admis demersul avocatului Anatolie Janu privind înlocuirea părții reclamante Alexandra Vișnevscăia, decedată la data de 10 februarie 2020, cu succesorul în drepturi Natalia Vișnevscăia.

Prin încheierea din 14 octombrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea înaintată de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia, împotriva lui Igor Popov, Inga Popov și executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017. S-a anulat procesul-verbal din 21 noiembrie 2017, întocmit de executorul judecătoresc Oleg Romah. S-a încasat în mod solidar de la Igor Popov și Inga Popov, în beneficiul Nataliei Vișnevscăia, suma de 6300,00 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată. S-a respins cerința înaintată de Natalia Vișnevscăia împotriva lui Igor Popov și Inga Popov privind încasarea sumei de 2000,00 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată (f.d. 185-187, Vol.I).

La 27 octombrie 2021, Inga Popov și Igor Popov au declarat recurs împotriva încheierii din 14 octombrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond cu emiterea deciziei de respingere a cererii înaintate de Natalia Vișnevscăia împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 24 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost admis recursul declarat de Igor Popov și Inga Popov cu emiterea unei noi soluții, potrivit căreia s-a respins cererea înaintată de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia, împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.204-208, Vol.I).

La 21 iunie 2022, Natalia Vișnevscăia a depus cerere de revizuire a deciziei din 24 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 24 ianuarie 2022 cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respins recursul declarat de Inga Popov și Igor Popov împotriva încheierii din 14 octombrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, ca neîntemeiat.

Prin încheierea din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Natalia Vișnevscăia împotriva deciziei din 24 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea înaintată de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia, împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.8-11, Vol.II).

La 07 martie 2023, Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia a declarat recurs împotriva încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, la emiterea încheierii au fost încălcate prevederile art.452 din Codul de procedură civilă, nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței. Instanța s-a bazat numai pe prevederile art.449 lit.b) din Codul de procedură civilă, precum că nu au apărut circumstanțe noi sau fapte esențiale ale cauzei, care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuyentei, nu a ținut cont de circumstanțele care nu s-au efectuat de către executorii judecătorești, de inacțiunile lor, fiind afectate drepturile sale la un proces echitabil.

A menționat că instanța nu a luat în considerație că competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, pe care le-a comis Curtea de Apel Bălți la emiterea deciziei din 24 ianuarie 2022.

A notat că din completul de judecată al Curții de Apel Bălți a participat judecătoarea Elena Grumeza, care este cumătra executorului judecătoresc Oleg Romah și consideră că este persoană interesată.

A mai indicat că încheierea din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a primit-o la 18 ianuarie 2023.

În corespundere cu dispozițiile art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei, în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi restituit, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

În accepțiunea art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În temeiul art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform prevederilor art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștea sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin încheierea din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost respinsă ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Natalia Vișnevscăia împotriva deciziei din 24 ianuarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea înaintată de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia, împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.8-11, Vol.II).

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că, Curtea de Apel Bălți, prin intermediul oficiului poștal, cu scrisoare recomandată, la 19 septembrie 2022 a expediat încheierea din 06 septembrie 2022 la adresa de domiciliu a Nataliei Vișnevscăia, indicată în cererea de revizuire și anume: mun. Chișinău, str. M. Spătaru nr.13/2, ap.8, încheierea fiind recepționată la 22 septembrie 2022 de către Rotaru Sergiu (f.d.16-17, Vol.II).

Ulterior, la 30 decembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Natalia Vișnevscăia a expediat o cerere în adresa Judecătorei Bălți, prin care a solicitat eliberarea copiei încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, iar potrivit semnături olografe aplicată pe cererea înregistrată sub nr.11 la 03 ianuarie 2023, rezultă că Natalia Vișnevscăia a recepționat copia încheierii recurate la data de 18 ianuarie 2023 (f.d.20-21, Vol.II).

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Natalia Vișnevscăia a declarat recurs împotriva încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă. Or, prezentul recurs a fost declarat la 07 martie 2023 (f.d.34-35, Vol.II), termenul limită fiind 02 februarie 2023, fără indicarea în sensul art. 116 din Codul de procedură civilă a vreunui motiv justificativ de repunere în termen a recursului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a fi putut depune recursul în termen. La caz, recurenta nu a solicitat repunerea în termen.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recurenta nu a întreprins suficiente măsuri, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a-și proteja drepturile de acces la instanță.

Reieșind din prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, Completul de judecată reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, dispozițiile art. 15 din Codul de procedură civilă stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Completul de judecată reține că respectarea de către părți a termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 425 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Sub acest aspect, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de către Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia, împotriva încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei Vișnevscăia, împotriva încheierii din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea depusă de Natalia Vișnevscăia, succesorul Alexandrei

Vişnevscaia împotriva lui Igor Popov și Inga Popov, executorul judecătoresc Oleg Romah cu privire la anularea procesului-verbal din 21 noiembrie 2017 și încasarea cheltuielilor de judecată, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos